

Pedagogisen yhteisön toimintakulttuuri

Hyvinvointia ja toivottua käyttäytymistä tukevan toimintakulttuurin kehittäminen ja johtaminen osa 1

Anniina Pesonen, Itla

itla

Jatkuvassa muutoksessa navigoidaan yhdessä

- Hyvinvointiin ja käyttäytymiseen liittyvät ilmiöt ovat kompleksisia -> ei ole yhtä syytä, eikä toisaalta toimenpidettä tai ratkaisua
- Kouluyhteisöt ovat systeemisiä kokonaisuuksia, joissa eri toimijoiden ja tekijöiden väliset suhteet ovat sidoksissa toisiinsa.
- Oppiva yhteisö ja sen toimintakulttuuri on jatkuvasti kehittyvä
 - Edellyttää yhteisen tilannekuvan ja ymmärryksen muodostamista
 - Yhteisön toiminta syntyy sen kaikkien jäsenten yhteisellä työllä

Yhteisötason toimet ovat vaikuttavimpia

- Ongelmiin reagoimisen sijaan keskitytään ennaltaehkäisyyn ja hyvinvointia tukevan perustan rakentamiseen koko koulun arjessa.
- Koko kouluyhteisö – oppilaat, opettajat, rehtori, opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaiset, muu henkilökunta ja perheet – työskentelevät yhdessä luodakseen turvallisen, osallistavan ja hyvinvointia edistävän ympäristön.
- Kaikkien lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja käyttäytymisen tuen rinnalla tarjotaan moniammatillisessa yhteistyössä kohdennettua tukea niille oppilaille, joilla on mahdollisia riskitekijöitä elämässään tai lievää oireilua.

Mikä toimintakulttuuri?

itla

Pedagogisen yhteisön toimintakulttuuri

- näkyy kaikessa yhteisön toiminnassa
- Siihen sisältyvät
 - pedagogisen yhteisön viralliset ja epäviralliset säännöt
 - toiminta- ja käyttäytymismallit
 - arvot ja periaatteet
- Se koostuu
 - yhteisön osaamisesta
 - Vuorovaikutuksesta
 - Ilmapiiiristä
 - arkikäytännöistä
 - johtamisesta

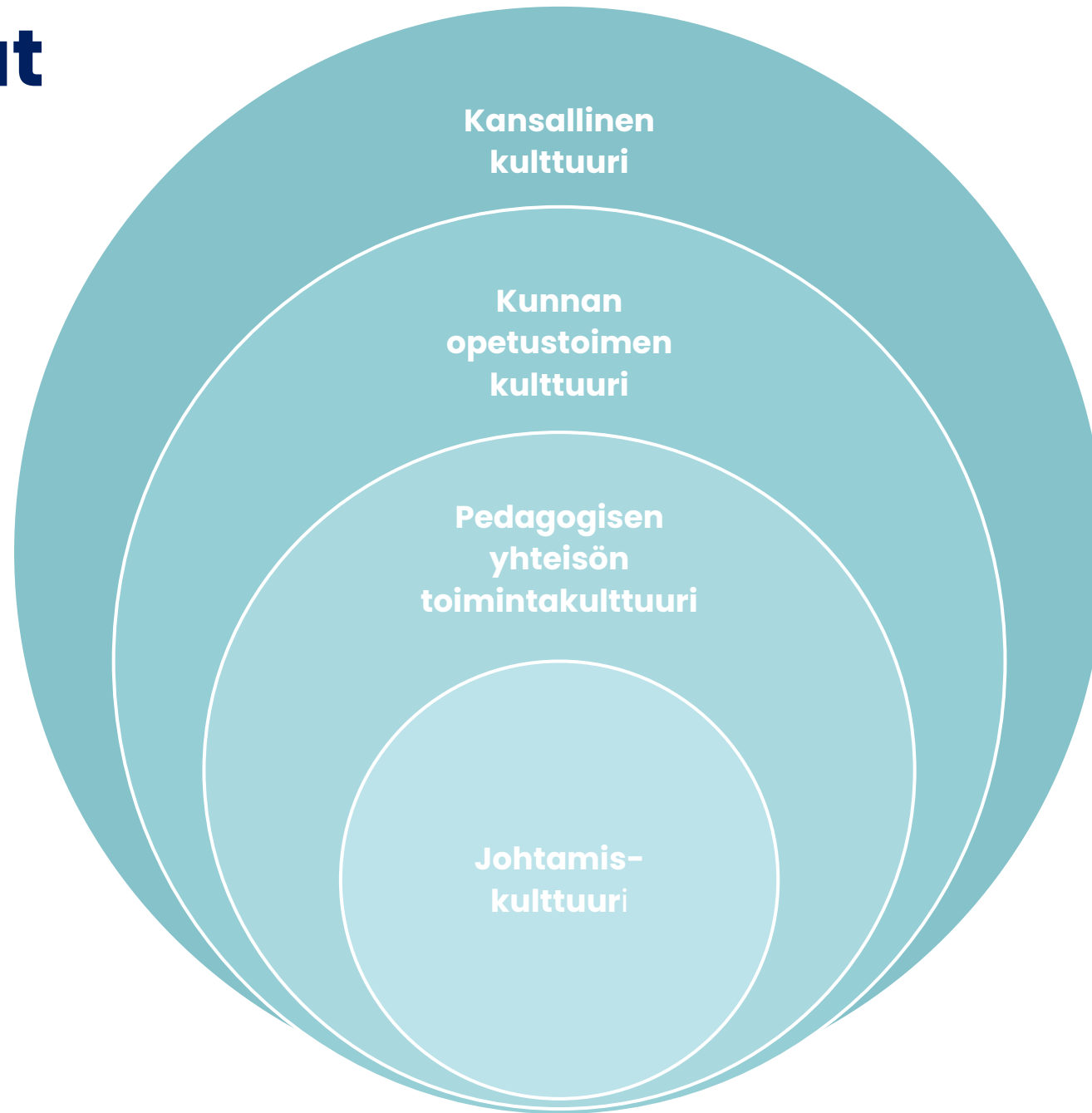
Toimintakulttuuria rakennetaan yhdessä

- Lapset ja nuoret, huoltajat, ammattilaiset
- Kokemus omista vaikutusmahdollisuuksista synnyttää yhteistä omistajuutta, motivaatiota ja merkityksellisyyden tunnetta
- Jaettu johtajuus: myönteisen ilmapiirin ja hyvinvointia edistävän toimintakulttuurin vahvistaminen kaikkien tehtävä ja vastuu
- Olennaista luoda sellaiset rakenteet johtamiselle ja työskentelylle, jossa henkilöstön ammatillinen oppiminen mahdollistuu myös osana työn arkea

Kulttuurikehät

Mukaillen Lahtero & Salonen, 2022

**Pedagogisen yhteisön
toimintakulttuuri**

**= yhteinen arvo- ja
asennetila**

Tiedolla johtaminen

- Tutkimukset korostavat systemaattista, tietoon perustuvaa ja jatkuvaa tuen järjestämisen kehittämistä (Domitrovich et al., 2022).
- Hyvinvointitiedon kerääminen
 - systemaattista
 - jatkuvaa ja kehittämistä ohjaavaa
 - yhteisöstä ja yksilöistä
 - Koottu tieto päätöksenteon pohjana
- Tutkimusperustaisuus
 - Hyväksi havaittujen ja tutkitusti toimivien toimintamallien, menetelmien ja työotteiden käyttö

Tietoa saadaan mm.

- opettajien arkihavainnoista
- erityisopettajien oppimisen kartoituksista
- oppilaskyselyistä
- poissaolotiedoista
- huoltajien havainnoista
- terveystarkastuksista
- kouluterveyskyselyn tuloksista

A child wearing a bright yellow raincoat and matching yellow rubber boots is captured mid-jump in a large, dark puddle on a wet street. The child is bent over, with their head tucked down, and water is splashing around their feet. The background shows a grassy hill, a concrete curb, and a brick building under a rainy sky with visible raindrops.

Kiitos!

Lähteet

- Cefai, C., Simões, C. and Caravita, S. (2021) A systemic, whole-school approach to mental health and wellbeing in schools in the EU. NESET report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi: 10.2766/50546.
- Domitrovich, C. E., Harris, A. R., Syvertsen, A. K., Morgan, N., Jacobson, L., Cleveland, M., ... & Greenberg, M. T. (2022). Promoting social and emotional learning in middle school: Intervention effects of facing history and ourselves. *Journal of youth and adolescence*, 51(7), 1426–1441.
- Lahtero, T., Ahtiainen, R., Fonsén, E. & Kallioniemi, A. Rehtoreiden ja opettajien käsityksiä perusopetuksen opetussuunnitelman toteutumisesta edistävistä tekijöistä laajanpedagogisen johtamisen viitekehyksessä. *Hallinnon Tutkimus* 40 (5), 326–338.
- Lahtero, T. & Salonen, M. (2022). Pätevästä erinomaiseksi. Rehtori koulun toimintakulttuurin kehittäjänä. Opetushallitus (OPH). (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Opetushallitus.
- Upadyaya, K., & Salmela-Aro, K. (2022). Miten yksilöiden ja yhteisöjen oppiminen ja hyvinvointi rakentuvat ja millainen on kasvatustieteiden rooli niihin liittyvässä tutkimuksessa? *Kasvatus*, 53(5), 488–501.
- Weare, K., & Nind, M. (2011). Mental health promotion and problem prevention in schools: What does the evidence say? *Health Promotion International*, 26(suppl 1), i29–i69.